

Zitting 1977–1978

14 882**Regelen inzake het vaststellen van overlijden in bepaalde gevallen en toevoeging in verband daarmee van de artikelen 426–430 aan Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek**

Nr. 5

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 3 april 1978

De leden van de fractie van de P.v.d.A. hebben zich afgevraagd wat bedoeld wordt met de opmerking in de memorie van toelichting (blz. 7, eerste alinea) dat de akten, opgemaakt volgens artikel 429, dezelfde bewijskracht hebben als op de normale wijze opgemaakte overlijdensakten «uiteraard behoudens de mogelijkheid van tegenbewijs». Welk tegenbewijs wordt bedoeld? Zij stelden voorts in dit verband de vraag of, hoewel het overlijden met zekerheid vast zou moeten staan, er zich toch gezien de omstandigheden (calamiteit) slordigheden en daardoor verkeerde gevolgtrekkingen zullen voordoen. Zo ja, is dan, vroegen zij, de regeling niet te stringent en zo nee, wat is dan de bedoeling van deze zinsnede? Ten slotte wezen zij erop dat in genoemde zinsnede een wezenlijk andere opmerking staat dan in het slot van artikel 27 Boek 1 BW. Een verwijzing hiernaar is kennelijk niet bedoeld, zo merkten de leden van de fractie van de P.v.d.A. op.

De in het wetsontwerp vervatte regeling strekt blijkens het voorgestelde artikel 430 Boek 1 BW ertoe dat de volgens het ontworpen artikel 429 Boek 1 BW opgemaakte akten gelden als akten van overlijden in de zin van artikel 19, eerste lid, Boek 1 BW. Mitsdien wordt aan dergelijke akten en de authentieke afschriften of uittreksels daarvan dezelfde bewijskracht toegekend als de op de normale wijze opgemaakte overlijdensakten. Deze bewijskracht wordt geregeld in het tweede lid van artikel 26, tweede lid, Boek 1 BW en houdt onder meer in dat de overlijdensakte verplicht volledig bewijs oplevert omtrent het overlijden van de in de akte genoemde persoon. De mogelijkheid van tegenbewijs is echter niet uitgesloten. Degene die in een dergelijk tegenbewijs zou slagen, heeft vervolgens de mogelijkheid op grond van artikel 29 Boek 1 BW om bij de rechtbank een verzoek in te dienen tot bij voorbeeld de doorhaling van de betrokken akte. Wat betreft authentieke afschriften of uittreksels van akten van de burgerlijke stand bepaalt artikel 27 Boek 1 BW dat deze dezelfde bewijskracht hebben als het origineel, tenzij bewezen wordt dat zij daarmee niet overeenstemmen. Deze uitzondering op de hoofdregel van artikel 27 heeft betrekking op een geheel ander geval dan het hierboven behandelde, waarop de zinsnede uit de memorie van toelichting «uiteraard behoudens de mogelijkheid van tegenbewijs» betrekking heeft. Met deze opmerking is, zoals genoemde leden terecht opmerken, zeker geen verwijzing naar genoemde bepaling bedoeld. In eerstgenoemde situatie gaat het immers erom dat gesteld wordt dat het origineel en het afschrift of het uittreksel niet met elkaar overeenstemmen, terwijl in het tweede geval sprake is van eventueel tegenbewijs betreffende een in de akte gerelateerd feit, namelijk het feit van het overlijden.

De ondergetekende is van mening dat voor de akten, opgemaakt naar aanleiding van de gevallen van overlijden die in dit wetsontwerp geregeld worden, een zelfde bewijsrechtelijke regeling kan gelden als die welke geldt voor de normale overlijdensgevallen en welke hierboven in het kort is uiteengezet. In beide gevallen is de mogelijkheid dat onjuiste akten worden opgemaakt nimmer volstrekt uit te sluiten. Er bestaat echter geen reden voor de vrees dat in de in het wetsontwerp bedoelde overlijdensgevallen de kans daarop veel groter zou zijn, aangezien aan het opmaken van de betrokken akte een procedure voorafgaat, waarin onder controle van de rechter een zo nauwkeurig mogelijke vaststelling van alle relevante gegevens plaatsvindt. In dit verband zij in het bijzonder verwezen naar het voorgestelde artikel 427 Boek 1 BW, dat zódanige eisen stelt aan de door de rechter te geven beschikking, houdende verklaring dat de in artikel 426 bedoelde persoon is overleden, dat een zo groot mogelijke precisie gewaarborgd is. Dit rechtvaardigt de verwachting dat slordigheden en daardoor het maken van verkeerde gevolgtrekkingen zeer zelden zullen voorkomen.

De Minister van Justitie,
J. de Ruiter